

Zbornik radova „NAUČNI SKUP: KULTURNO-HISTORIJSKO NASLIJEĐE GRADAČCA“, Medžlis Islamske zajednice Gradačac i Općina Gradačac; Gradačac, 2017., 312 str.

U organizaciji Medžlisa Islamske zajednice Gradačac, Općine Gradačac, Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Instituta za islamsku tradiciju Bošnjaka i JU Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona u subotu, 28. maja 2016. godine u sali „Gradačačkog sajma“ u Gradačcu održan je naučni skup pod nazivom „Kulturno-historijsko naslijeđe Gradačca“.

Ovaj skup je imao za cilj dodatno istraživanje lokalnog kulturno-historijskog naslijeđa, cjelokupne materijalne i duhovne kulture, valoriziranje dosadašnjih istraživanja i perspektive budućih istraživačkih projekata. Na otvaranju skupa uvodnu riječ izložio je predsjednik Organizacionog odbora načelnik općine Gradačac mr.sc. Edis Dervišagić. Također, obratili su se ostali članovi Organizacionog odbora: Adnan Jahić, Dževada Šuško, Nusret Kujraković i Benjamin Bajraktarević. U ime Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona u svojstvu izaslanika ministra obratio se Elmir Tukić.

Rad skupa bio je organiziran u četiri sesije sa po pet izlagača. Predsjedavajući sesija bili su: Adnan Jahić, Benjamin Bajraktarević, Nusret Isanović i Dževada Šuško.

Na kraju skupa usvojeni su slijedeći zaključci:

- S obzirom na prijavljene i prezentirane radove, naučni skup je ispunio očekivanja i potvrdio naučnu i društvenu opravdanost održavanja. Nova saznanja, na njemu predočena potaknut će istraživače da se nanovo pozabave nekim novim temama i oblastima koja dosada nisu bila u fokusu istraživačkih zahvata.
- Izrada elaborata o sadašnjem stanju nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine u Gradačcu sa prijedlogom mjera zaštite.
- Pokretanje inicijative za izdavanje jedne publikacije koja će se baviti kulturnom i historijskom baštinom Gradačca i okoline.
- Nužna je digitalizacija Orijentalne zbirke Zavičajnog muzeja u Gradačcu.

Na Skupu je učestvovalo dvadeset naučnika i istraživača različitog profila i profesionalne orijentacije čiji su radovi objavljeni u Zborniku radova. Izdavači Zbornika radova su Općina Gradačac i Medžlis Islamske zajednice Gradačac, a štampan je u tiražu od 500 primjeraka. Redakcijski odbor činili su: mr.sc. Edis Dervišagić, Jukan Husein i mr.sc. Nusret Kujraković.

Zbrnik radova sadrži petnaest radova. Uz svaki rad sačinjen je i sažetak na engleskom jeziku.

Spisak učesnika sa temama njihovih radova:

prof. dr. sc. Nusret Isanović, *Husejnija-djelo duha svoga vremena i mjesta*; prof. dr. sc. Ismet Bušatlić, *Gradačaćka ta'rif*; mr. sc. Nusret Kujraković, *Čaršijska džamija u Gradačcu*; mr. sc. Šefko Sulejmanović, *Devastacija džamija na području Općine Gradačac s posebnim osvrtom na period 1992-1995.*; Osman Kavazović, *Životni put Husejn-ef. Kavazovića*; prof. dr. sc. Adnan Jahić, *O pokušaju formiranja ženske mektebi-ibtidaije u Gradačcu*; mr. sc. Osman Lavić, *Orijentalno-islamska knjiga u Gradačcu*; dr. hfz. Elvir Duranović, *Prilozi historiji medresa u Gradačcu*; mr. sc. Omer Zulić, *Osni vanje i značaj kulturno-prosvjetnih i drugih društava u Gradačcu u austrougarskom periodu*; prof. dr. sc. Izet Šabotić, *Agrarne prilike na području sreza Gradačac (1945.-1953.)*; prof. dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, dr. sc. Elvir Musić, *Prezimana Gradačca*; mr. sc. Rusmir Djedović, *Čaršija u Gradačcu krajem 19. stoljeća-urbanogeografske odlike i njeno naslijeđe*; dr. sc. Omer Hamzić, *Administrativno-teritorijalno ustrojstvo i politički život sreza Gradačac u periodu između dva svjetska rata*; Ma. Nedim Rabić, *Najjužnija granica Ugarske: Vitezovi Hopsitalci u Sjevernoj Bosni potkraj srednjeg vijeka*; mr. sc. Kemal Nurkić, *Naselje Bukva pred kraj osmanske uprave u Bosni i Hercegovini*; Mina Kujović, *Rad Gradskog poglavarstva Gradačac kroz zapisnike sjednica Općinskog vijeća (1918-1923)*; prof. dr. sc. Salkan Užičanin, *Privredne prilike u Gradačaćkom srezu (1918-1941)*; prof. emeritus Azem Kožar, *Arhivska građa u privatnom vlasništvu na području općine Gradačac*; dr. sc. Dževada Šuško, *Husein-kapetan Gradašević i Gradačac u odabranim izvorima na njemačkom jeziku* i Kovačević Munisa, mr. sc. Semir Hadžimusić, *Problematika zaštite i korištenja naslijeđa Općine Gradačac*.

Analizirajuće prezentirane radove može se zaključiti da je njima obuhvaćena historija Gradačca do polovine 20. stoljeća, osim radova Šefke Sulejmanovića, Azema Kožara, Munise Kovačević i Semira Hadžimusića. Na ovakav ishod zahvaćene tematike i vremenskog okvira utjecala je i sama koncepcija naučnog skupa koja je bila odveć općenita i veoma široko zamišljena. Naravno, jedan naučni skup ne može obuhvatiti sva zanimljiva istraživačka područja niti dati odgovore na sva pitanja koja se tiču kulturno-historijske baštine Gradačca. Svaki rad u ovom Zborniku ima svoju vrijednost, ali posebno treba istaći originalne radove koji obrađuju dosada neistraživane teme, a od njih posebno treba istaknuti radove Osmana Kavazovića, Nusreta Kujrakovića, Osmana Lavića, Adnana Jahića, Rusmira Djedovića, Mine Kujović i Elvira Duranovića. Ipak, treba naglasiti da, bez obzira na općenitost nekih radova i njihovu preglednu naučnu formu, svaki od njih donosi nekoliko novih podataka i saznanja koja mogu biti osnov za dodatna i opsežnija istraživanja.

Tematski radovi tretiraju vjersko naslijeđe, obrazovnje, privredne prilike, urbanogeografske odlike gradačačke čaršije, administrativno-teritorijalno ustrojstvo i politički život sreza Gradačac. Zanimljiv je i pregled izvora na njemačkom jeziku koje sa bave Gradačcom i njegovim kapetanom Huseinom Gradašćevićem.

Radova o nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine u Gradačcu, makar u preglednoj formi nije bilo, osim rada Nusreta Isanovića. Podsjetimo da Gradačac ima bogato kultuno-historijsko naslijeđe, a nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine do ove godine proglašeni su: Stari grad, džamija Husejnija, Kuća Gradašćevića, harem džamije Bukvare, harem Reuf-begove džamije i crkva sv. Ilije Proroka. Nažalost, svi radovi nisu dostavljeni, a da jesu Zbronik bi bio bogatiji i korisniji.

Zbornik radova sa naučnog skupa u Gradačcu predstavlja veoma vrijednu i validnu literaturu i građu koja rasvjetljava neke dionice i dimenzije kulturno-historijskog naslijeđa Gradačca. Svakako, poslužit će kao dobra osnova istraživačima za poduzimanje novih i detaljnijih istraživačkih radnji, ali i poduzimanje zaštitnih mjera na ugroženom kulturno-historijskom naslijeđu. Dodatni je doprinos kulturnoj historiji Općine Gradačac. I na kraju, preporučuje se njegovo čitanje i korištenje u naučne svrhe.

Nusret Kujraković